

Správa o výsledku kontroly financovania rekonštrukcie Zimného štadióna Ondreja Nepelu v Bratislave z prostriedkov štátneho rozpočtu Slovenskej republiky a prostriedkov hlavného mesta Slovenskej republiky Bratislava

Kontrolná akcia bola vykonaná na základe uznesenia Národnej rady SR č. 533 zo 06.07.2011, ktorým Národná rada SR požiadala Najvyšší kontrolný úrad SR (ďalej len „NKÚ SR“) o vykonanie kontroly financovania rekonštrukcie Zimného štadióna Ondreja Nepelu v Bratislave (ďalej len „ZŠON“) z prostriedkov štátneho rozpočtu Slovenskej republiky a prostriedkov hlavného mesta Slovenskej republiky Bratislava.

Účelom kontrolnej akcie bolo preveriť plnenie podmienok vyplývajúcich zo zmlúv o poskytnutí finančných prostriedkov formou dotácií zo štátneho rozpočtu SR a iných prostriedkov z rozpočtu hlavného mesta SR Bratislava (ďalej len „hlavné mesto“), použitých na rekonštrukciu ZŠON; preveriť skutočný stav plnenia podmienok dohodnutých v zmluvách uzatvorených s dodávateľmi projektových a inžinierskych prác, stavebných prác, tovarov a služieb, dodržiavanie zákona o verejnom obstarávaní a ďalších všeobecne záväzných právnych predpisov, najmä z hľadiska hospodárnosti a efektívnosti vynakladania verejných prostriedkov.

Kontrola bola vykonaná v mestskej príspevkovej organizácii Generálny investor Bratislavy (ďalej len „GIB“), na hlavnom meste a na Ministerstve školstva, vedy, výskumu a športu SR (ďalej len „MŠVVŠ SR“) za obdobie rokov 2006 – 2011. Predmet kontroly bol stanovený pre každý kontrolovaný subjekt osobitne a vychádzal z úloh, ktoré kontrolovaný subjekt zabezpečoval v procese prípravy, realizácie alebo ukončovania investičnej akcie.

Kontroly sa zúčastnili ako pribraté osoby kontrolóri Ministerstva financií SR (ďalej len „MF SR“), Úradu pre verejné obstarávanie (ďalej len „ÚVO“) a útvaru Mestského kontrolóra hlavného mesta na základe dohôd o účasti pribratých osôb na kontrole. Zúčastnili sa na nej aj znalci Ústavu súdneho inžinierstva Žilinskej univerzity v Žiline (ďalej len „ÚSI pri ŽU v Žiline“), a to na základe zmluvy o poskytnutí odbornej činnosti.

Úvod

O usporiadaní Majstrovstiev sveta v ľadovom hokeji 2011 (ďalej len „MS 2011“) na Slovensku rozhodol kongres Medzinárodnej federácie ľadového hokeja (ďalej len „IIHF“) 19.05.2006 v Rige. Na prípravu a vytvorenie nevyhnutných podmienok pre ich konanie bol časový priestor takmer päť rokov, pričom základnou podmienkou bolo vybudovanie modernej, viacúčelovej športovej haly v Bratislave, ktorá by spĺňala všetky požiadavky pre usporiadanie MS 2011, ale aj pre konanie iných významných kultúrnych a spoločenských podujatí.

Koncept usporiadania MS 2011 na Slovensku, prezentovaný SZEH v Rige, uvažoval s umiestnením novej multifunkčnej haly v lokalite mestskej časti Petržalka, medzi mostom Apollo a Prístavným mostom. Túto lokalitu označil za veľmi vhodnú aj architektonický ateliér MRKP, spol. s r.o. v externom posúdení z júna 2006, ktoré objednalo hlavné mesto. Odborné útvary Magistrátu hlavného mesta (ďalej len „magistrát“) vo svojich posúdeniach a stanoviskách z augusta a z novembra 2006 túto lokalitu hodnotili tiež ako najvhodnejšiu.

Kontrolou bolo zistené, že MŠVVŠ SR¹ už v júni 2006 opakovane nesúhlasilo s touto navrhovanou lokalitou, a to najmä z dôvodu prekážok vyplývajúcich zo zakladacích podmienok v lokalite tesne pri ochrannej hrádzi, nedostatočného disponibilného priestoru pre riešenie viac účelovosti hlavnej haly a najmä preto, že tam nebolo možné umiestniť dve prevádzkové ľadové plochy a parkoviská v spodných podlažiach.

Ako sa ukázalo, pôvodný zámer na umiestnenie novej multifunkčnej haly v Bratislave nebol dostatočne pripravený, preto hlavné mesto, SZLH a MŠVVŠ SR posudzovali viaceré ďalšie lokality situované v mestských častiach Bratislavy a iné vhodné riešenia.

Kontrola preukázala, že prvé uznesenia zaoberajúce sa riešením výstavby novej haly pre konanie MS 2011 Mestské zastupiteľstvo prijalo v januári a v marci 2008 (uznesenie č. 318/2008, uznesenie č. 349/2008). Išlo o alternatívy, ktorých podmienkou bola asanácia objektov cyklistického štadióna a podľa ktorých výstavbu haly mal zabezpečovať SZLH. Konečné rozhodnutie rekonštruovať jestvujúcu halu ZŠON prijalo Mestské zastupiteľstvo 03.07.2008 uznesením č. 447/2008, t.j. po viac ako dvoch rokoch od rozhodnutia IIHF o usporiadaní MS 2011 na Slovensku.

Zdlhavosť rozhodovania o lokalite, kde má byť postavená multifunkčná hala pre MS 2011, ktoré trvalo 26 mesiacov spôsobilo, že na prípravu a realizáciu tejto rozsiahlej investičnej akcie, ktorej náklady v konečnom dôsledku dosiahli takmer 100 mil. EUR, zostalo len 33 mesiacov, pričom bolo potrebné vybrať projektanta a dodávateľa stavby a zabezpečiť predprojektovú a projektovú dokumentáciu. Zároveň podľa príslušných ustanovení zákona č. 25/2006 Z. z. o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o verejnom obstarávaní“) trvá zrealizovanie verejného obstarávania niekoľko mesiacov. Ďalej bolo potrebné zabezpečiť dokumentáciu pre stavebné povolenie a ďalšie nevyhnutné predpoklady pre vlastnú realizáciu rekonštrukcie. Minimalizácia času na zabezpečenie kvalitnej prípravy a realizácie tejto investície malo v konečnom dôsledku v niektorých prípadoch negatívny dopad na hospodárnosť vynakladania verejných prostriedkov pri zabezpečovaní rekonštrukcie ZŠON.

Ak sa v budúcnosti SR bude uchádzať o usporiadanie svetového alebo iného významného medzinárodného podujatia NKÚ SR odporúča, aby základné podmienky boli jasne definované už pri podaní žiadosti, najmä ak sa predpokladá spolufinancovanie zo štátneho rozpočtu. Navrhované riešenia by mali byť akceptované príslušnými inštitúciami tak, aby bolo možné primeraný čas venovať príprave a realizácii investičných akcií.

1 Príprava rekonštrukcie

V súlade so splnomocnením primátora hlavného mesta na prieskumné, prípravné a realizačné zabezpečenie stavby „Rekonštrukcia ZŠON“ obstaral GIB v auguste 2008 „Zámer obnovy ZŠON“ a to zmluvou o dielo uzatvorenou s projekčnou kanceláriou FR s.r.o. Účelom dokumentu bola analýza možností rekonštrukcie a dostavby ZŠON a posúdenie dopadu na existujúcu infraštruktúru a rozvoj okolitého územia. Bola vypracovaná v štyroch alternatívach projekčného riešenia a finančných nákladov.

Spracovanie zámeru obnovy ZŠON vychádzalo z niekoľkých základných požiadaviek, ktoré mala rekonštrukcia ZŠON spĺňať; k tým patrilo rozšírenie diváckej kapacity haly z 8 tisíc na 10 tisíc osôb, nová tréningová hala a vytvorenie 290 parkovacích miest. Doplňkovú funkciu k hlavnej hale malo tvoriť zázemie ZŠON.

¹ v kontrolovanom období 2006 – 2010 platný názov Ministerstvo školstva SR

Po posúdení navrhovaných technických riešení predstavitelia hlavného mesta a MŠVVŠ SR rozhodli o pokračovaní v príprave a realizácii alternatívy 2, ktorej návrh obsahoval odstránenie starej strešnej konštrukcie a podporných stĺpov ZŠON a ich nahradenie novou konštrukciou mimo súčasného obrysu štadióna; výmenu zabudovaných technológií a inštalácií, tréningovú halu a investície, ktoré boli nevyhnutné pre základnú prevádzku novej haly (úprava okolitých plôch, ciest, križovatiek, prekládky inžinierskych sietí a vedení, ktoré boli nevyhnutné na sprevádzkovanie štadióna v novom objeme a s novými technológiami). Finančné náklady tejto alternatívy boli v zámere obnovy ZŠON vyčíslené na 40 575 662,40 EUR bez DPH v cenách roku 2008; okrem toho navrhované navýšenie v sume 1 866 480,48 EUR zohľadňovala začatie výstavby v roku 2009, predpokladanú infláciu 4,6 % a vplyv prechodu na EURO.

Záver, na ktorých sa dohodli hlavné mesto a MŠVVŠ SR, zobralo Mestské zastupiteľstvo na vedomie uznesením č. 499/2008 z 25.09.2008 v rámci informácie o zabezpečení rekonštrukcie ZŠON za účelom splnenia záväzných technických podmienok pre usporiadanie MS 2011. Toto uznesenie je možné považovať za rozhodujúce a súčasne jediné, zaoberajúce sa technickými otázkami rekonštrukcie. Mestské zastupiteľstvo cit. uznesením schválilo zámer hlavného mesta rekonštruovať ZŠON pre potreby konania MS 2011, ale s podmienkou, že v prípade, ak nebudú hlavnému mestu schválené finančné prostriedky zo štátneho rozpočtu SR na rekonštrukciu v primeranom rozsahu a v termíne najneskôr do 31.12.2008, schválenie zámeru rekonštrukcie ZŠON stráca platnosť.

Napriek tomu, že zámer obnovy ZŠON len rámcovo určoval projekčné riešenie rekonštrukcie ZŠON a predpokladané finančné náklady, kontrola preukázala, že bol kľúčovým dokumentom pri rozhodovaní o rozsahu rekonštrukcie, nadväzujúcich investícií a finančných nákladoch spojených s rekonštrukciou.

Pre vybranú alternatívu 2, v príprave a realizácii ktorej sa malo pokračovať, bola v zámere obnovy ZŠON stanovená cena 40 575 662,40 EUR (bez navýšenia). Takmer rovnakú sumu 40 575 682,10 EUR schválila vláda SR uznesením č. 970 zo 17.12.2008 ako dotáciu zo štátneho rozpočtu na financovanie rekonštrukcie. Vzhľadom na skutočnosť, že v materiáli predloženom na rokovanie vlády SR, na základe ktorého bolo prijaté cit. uznesenie, nie je osobitne odôvodnená výška schválenej dotácie, je možné predpokladať, že výška nákladov, navrhnutá v alternatíve 2, bola podkladom aj pre stanovenie výšky dotácie zo štátneho rozpočtu SR.

Kontrolou bolo zistené, že už v novembri 2008, t. j. 3 mesiace po vypracovaní zámeru obnovy ZŠON, GIB ako verejný obstarávateľ uviedol v oznámení o vyhlásení verejného obstarávania užšou súťažou na zhotoviteľa rekonštrukcie, uverejnenom v dodatku k Úradnému vestníku Európskej únie, predpokladanú hodnotu zákazky 59 749 054,- EUR (bez projektových prác). Bolo to o 17 306 912,- EUR viac, ako boli pôvodné náklady na alternatívu 2 a ktorá však obsahovala aj náklady na prieskumné a projektové práce.

Analýza preukázala, že výška nákladov na alternatívu 2 rekonštrukcie, rozšírená o vybudovanie podzemných parkovacích miest, bola takmer o 30 % nižšia ako základná cena 62 875 788,- EUR (bez DPH) dohodnutá so zhotoviteľom v zmluve o dielo na rekonštrukciu ZŠON. Tento výrazný rozdiel bol významný v tom, že zámer obnovy ZŠON bol jediným dokumentom, na základe ktorého hlavné mesto ako stavebník mohlo v etape predprojektovej prípravy plánovať potrebu finančných prostriedkov na rekonštrukciu ZŠON a na základe ktorého bolo prijaté rozhodnutie o poskytnutí finančných prostriedkov štátneho rozpočtu.

Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky

Kontrola ďalej preukázala, že v skutočnosti bola realizácia rozšírená o vybrané položky z alternatívy 3 (parkovacie miesta v suteréne), z alternatívy 4 (zbúranie cyklistického štadióna) a tiež o položky, ktoré neboli uvedené v žiadnej alternatíve (druhá tréningová plocha, riešenie parkovacích miest namiesto jedného v dvoch podzemných podlažiach so zvýšením kapacity z 290 na 340 miest).

Zmluvné ceny dohodnuté za rekonštrukciu vlastnej haly štadióna vrátane tréningových plôch, za vyvolané investície a za projektové práce podľa uzatvorených zmlúv o dielo, vrátane dodatkov, dosiahli celkove sumu 96 194 424,74 EUR s DPH (80 918 178,98 EUR bez DPH), z toho:

- cena za rekonštrukciu haly ZŠON dohodnutá v sume 74 822 188,-- EUR s DPH (62 875 788,-- EUR bez DPH) bola ôsmimi dodatkami zvýšená na 86 872 989,11 EUR s DPH (73 101 008,27 EUR bez DPH);
- cena za projektové práce, vrátane dodatkov, dosiahla 3 232 377,26 EUR s DPH (2 714 393,92 EUR bez DPH);
- cena za inžinierske siete a prístupové komunikácie (2 zmluvy), vrátane dodatkov, 6 089 058,37 EUR s DPH (5 100 887,30 EUR bez DPH).

Z porovnania vybranej – druhej alternatívy zámeru obnovy ZŠON so skutočným rozsahom plnenia stavebných a projektových prác vyplýva, že celková cena diela dohodnutá v základných zmluvách o dielo (bez dodatkov) bola o 65 % vyššia ako bola stanovená v súhrnnom orientačnom prepočte vybranej alternatívy v cenovej úrovni roku 2009 a po započítaní dodatkov bola vyššia o 90,6 %.

Mestské zastupiteľstvo schválilo v roku 2008 zámer rekonštruovať ZŠON s podmienkou financovania stavby aj z prostriedkov štátneho rozpočtu SR. Zmluvu o poskytnutí dotácie zo štátneho rozpočtu prostredníctvom rozpočtu MŠVVŠ SR uzatvorilo MŠVVŠ SR s hlavným mestom 14.04.2010.

U stavieb s navrhovanou cenou vyššou ako 1,33 mil. EUR, ktoré sú verejnými prácami, je povinnosť spracovať stavebný zámer a u stavieb s cenou vyššou ako 6,64 mil. EUR je povinnosť vykonať aj štátnu expertízu. Vyplýva to zo súčasného znenia zákona č. 254/1998 Z. z. o verejných prácach (ďalej len „zákon o verejných prácach“), ktoré je účinné od roku 2007. V zmysle ustanovenia § 2 tohto zákona je verejnou prácou činnosť na prípravu a uskutočnenie stavby financovanej aspoň sčasti z verejných investícií, medzi ktoré patria aj finančné prostriedky štátneho rozpočtu.

Bolo zistené, že hoci na rekonštrukciu ZŠON bolo zo štátneho rozpočtu použitých viac ako 40 mil. EUR, hlavné mesto nezabezpečilo vypracovanie stavebného zámeru, ani vykonanie štátnej expertízy. Dokument „Zámer obnovy ZŠON“, vypracovaný v auguste 2008 architektonickou kanceláriou FR s.r.o., nespĺňal kritériá stavebného zámeru podľa zákona o verejných prácach. O výkone štátnej expertízy sa mal vyhotoviť expertízny posudok, v ktorom by bola verejná práca posúdená z hľadiska ekonomickej efektívnosti a opodstatnenosti nákladov verejnej práce.

K zabezpečeniu technickej prípravy stavby je potrebné uviesť, že vláda SR schválila poskytnutie dotácie zo štátneho rozpočtu vo výške 40 575 682,10 EUR v čase, keď projektová dokumentácia na stavbu „Rekonštrukcia ZŠON“ pre stavebné povolenie bola vo vysokom stupni rozpracovanosti a do uplynutia zmluvného termínu zostával necelý mesiac. Uznesenie vlády SR č. 970/2008, ani zmluvy uzatvorené MŠVVŠ SR s hlavným mestom, neriešili dodržanie vyššie uvedených ustanovení zákona o verejných

prácach vzhľadom na vysoký podiel prostriedkov poskytnutých na túto investíciu zo štátneho rozpočtu SR.

V záujme objektívneho zhodnotenia, či v prípade rekonštrukcie ZŠON neboli porušené ustanovenia zákona o verejných prácach, požiadal NKÚ SR o písomné vysvetlenie Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR (ďalej len „MDVRR SR“), ktoré zabezpečuje vykonávanie štátnej expertízy.

Z jeho odpovede vyplýva, že technickú prípravu zabezpečovalo z vlastných prostriedkov hlavné mesto. Pod technickou prípravou verejnej práce sa rozumejú všetky činnosti potrebné na spracovanie stavebného zámeru a ďalšie činnosti, ktoré končia nadobudnutím právoplatnosti stavebného povolenia. Za verejné investície sa považujú aj vlastné prostriedky obce, ak obec požiada o zaradenie stavby financovanej z takýchto prostriedkov do rozvojového programu kraja. Hlavné mesto nepožiadalo o zaradenie stavby financovanej z takýchto prostriedkov do rozvojového programu samosprávneho kraja, preto prostriedky nie sú v zmysle zákona o verejných prácach považované za verejné investície. V písomnom vysvetlení MDVRR SR ďalej uviedlo, že technická príprava zmeny dokončenej stavby – rekonštrukcia objektu ZŠON naznačuje, že uvedená stavba nie je verejnou prácou, čím zákon o verejných prácach nebol porušený.

NKÚ SR preto odporúča novelizovať zákon o verejných prácach tak, aby v budúcnosti nebolo možné vynaložiť takmer 100 mil. EUR na stavbu financovanú z rozpočtu obce (takmer 60 mil. EUR) a zo štátneho rozpočtu (viac ako 40 mil. EUR) bez toho, aby nebol spracovaný stavebný zámer a tento nebol posúdený štátnou expertízou.

Osobitným problémom z hľadiska realizácie zámeru obnovy ZŠON bol postup pri nakladaní s majetkom bývalého cyklistického štadióna. Na využitie areálu, ktorý od februára 2008 vlastnilo hlavné mesto, bolo vypracovaných viacero alternatív súvisiacich so zabezpečením podmienok pre usporiadanie MS 2011.

Riešenie prijaté v zámere obnovy ZŠON predpokladalo v alternatíve 4 vybudovanie podzemných parkovacích státí a športparku na mieste asanovaných stavebných objektov cyklistického štadióna. Predpokladaná cena za búracie práce, vybudovanie podzemných garáží, preložky inžinierskych sietí, sadové a parkové úpravy, športoviská a iné bola stanovená na 24 809 135,-- EUR.

Výsledky inžiniersko-geologického prieskumu, ktorého objednávateľom bol GIB, hodnotili budúce stavenisko len ako podmiennečne vhodné pre projektované objekty, preto k výstavbe podzemných parkovacích miest a športparku v tejto lokalite sa nepristúpilo. Bolo zistené, že ani na roky 2011-2013 nie sú v rozpočte hlavného mesta vyčlenené finančné prostriedky na investičné aktivity v tejto lokalite.

Na základe splnomocnenia primátora hlavného mesta GIB zabezpečil v roku 2010 demoláciu prevažnej časti stavebných objektov areálu. Za vypracovanie projektovej dokumentácie na demoláciu, za inžiniersko-geologický prieskum a za zrealizovanie čiastočnej demolácie poukázalo hlavné mesto pre GIB kapitálový transfer spolu v sume 403 609,36 EUR.

Kontrola zistila, že Mestské zastupiteľstvo nerokovalo a nezaoberalo sa zmenou podmienok v tejto časti zámeru obnovy ZŠON, ktoré schválilo uznesením č. 499/2008. Nebolo vypracované, ani prijaté, iné perspektívne riešenie a investičný zámer pre túto lokalitu. Tým, že v priebehu dvoch rokov sa viackrát menila koncepcia využitia areálu bývalého cyklistického štadióna a ani po vykonanej demolácii jeho stavebných objektov nie je definovaný spôsob ďalšieho využitia tejto lokality, pričom v súčasnosti sa prakticky

nevyužíva, možno konštatovať, že hlavné mesto nepostupovalo dostatočne koncepčne. Pri použití časti finančných prostriedkov vynaložených na demoláciu cyklistického štadióna nebola zabezpečená maximálna hospodárnosť ich použitia.

Hlavné mesto ako vlastník majetku zmluvne nezabezpečilo už pri začatí prác na demolácii finančnú spoluúčasť vlastníkov príslušných objektov (tenisové haly vo vlastníctve Slovenského tenisového zväzu a Národného tenisového centra, a. s., areál tenisových kurtov vo vlastníctve Tenisového klubu Slovan Bratislava), u ktorých je predpoklad využívania parkovacích miest pri športových podujatiach.

2 Verejné obstarávanie

Náročnosť stavby, akou rekonštrukcia ZŠON bola najmä po stránke technickej a finančnej, ale aj vzhľadom na vyvolané investície, si vyžadovala obstaráť väčší počet zákaziek na uskutočnenie stavebných prác a na dodanie služieb. Pomerne krátky čas, v akom bolo potrebné zrealizovať verejné obstarávanie, ovplyvnil v niektorých prípadoch zvolené postupy obstarávania a ich transparentnosť. Ako je ďalej uvedené, kontrolou zistené procesné a vecné nedostatky poukázali na nesprávnu aplikáciu zákona o verejnom obstarávaní. Príčiny ich vzniku boli v nedôslednom uplatňovaní postupov obstarávania a v nesprávnej interpretácii niektorých ustanovení zákona o verejnom obstarávaní.

2.1 Prípravná a projektová dokumentácia

GIB realizoval výber zhotoviteľa dokumentácie stavby „Rekonštrukcia ZŠON“ nadlimitnou zákazkou postupom rokovacieho konania bez zverejnenia. Použitie zvoleného postupu obstarávania GIB odôvodnil tým, že k všetkým stavebným úpravám a rekonštrukciám ZŠON vykonaným v posledných rokoch vypracovala projektovú dokumentáciu architektonická kancelária FR s.r.o., ktorá detailne poznala technický stav štadióna a okolitého územia. Tým podľa ich odôvodnenia bolo možné túto architektonickú kanceláriu považovať za jediného možného dodávateľa projektovej dokumentácie na kompletnú rekonštrukciu štadióna. Skutočnosť, že GIB v minulosti obstaral zámer obnovy ZŠON, ho automaticky neoprávňovala k tomu, aby neskôr obstarával ďalšie časti projektovej dokumentácie postupom rokovacieho konania bez zverejnenia, pričom sa v odôvodnení jeho použitia iba odvolával na výhradné autorské práva.

GIB ako verejný obstarávateľ nepredložil relevantné podporné dôkazy na preukázanie výhradnosti práv spoločnosti FR s.r.o. Nesplnil si tak povinnosť spočívajúcu v nespochybniteľnom preukázaní oprávnenosti použitia rokovacieho konania bez zverejnenia podľa ustanovenia § 58 ods. 1 písm. b) zákona o verejnom obstarávaní. Týmto porušil cit. ustanovenie zákona o verejnom obstarávaní, podľa ktorého rokovacie konanie bez zverejnenia môže verejný obstarávateľ použiť len vtedy, ak je splnená v tomto prípade podmienka, že tovar, stavebné práce alebo služby z technických dôvodov, umeleckých dôvodov alebo z dôvodov vyplývajúcich z výhradných práv môže poskytnúť len určitý dodávateľ. Odôvodnenie použitia rokovacieho konania bez zverejnenia bolo nedostatočné, nakoľko vyššie uvedený zámer obnovy ZŠON bol síce autorským dielom podľa autorského zákona, ale z predloženej dokumentácie nevyplývala výhradnosť dodávateľa – spoločnosti FR s.r.o. spočívajúca v tom, že jedine táto spoločnosť mohla zrealizovať požadovaný predmet zákazky t.j. zhotoviť projektovú dokumentáciu stavby „Rekonštrukcia ZŠON“.

GIB súčasne porušil ustanovenie § 9 ods. 2 zákona o verejnom obstarávaní, podľa ktorého pri zadávaní zákaziek sa musí uplatňovať princíp rovnakého zaobchádzania, princíp nediskriminácie uchádzačov alebo záujemcov, princíp transparentnosti a princíp hospodárnosti.

V ďalších ôsmich preverovaných prípadoch verejného obstarávania zákaziek s nízkou hodnotou na zabezpečenie prípravných prác bolo zistené nedodržanie niektorých ustanovení zákona o verejnom obstarávaní. Uchádzači nepredložili doklady, ktorými mali preukázať splnenie podmienok účasti týkajúcich sa najmä osobného postavenia podľa ustanovenia § 26 cit. zákona, preukázania technickej alebo odbornej spôsobilosti podľa ustanovenia § 28 cit. zákona alebo v rozpore s ustanovením § 102 ods. 4 cit. zákona dokumentácia neobsahovala všetky doklady. Napríklad:

- zákazka na poskytnutie služby – vypracovanie materiálu „Analýza možností a rozšírenia ZŠON“. GIB vyzval uchádzača spoločnosť FR s.r.o. na predloženie cenovej ponuky spolu s dokladmi preukazujúcimi splnenie podmienok účasti týkajúcich sa osobného postavenia.

GIB odsúhlasil zmenu názvu materiálu a uzatvoril 25.07.2008 s uchádzačom zmluvu o dielo na dokumentáciu „Zámer obnovy ZŠON“ s cenou 39 453,36 EUR napriek tomu, že uchádzač nesplnil podmienky účasti podľa § 26 ods. 2 zákona o verejnom obstarávaní a nemal sa zúčastniť verejného obstarávania. Uzatvorenie zmluvy o dielo s týmto uchádzačom bolo v rozpore s cit. zákonom.

Obdobné nedostatky boli zistené aj pri obstarávaní zákaziek na prieskumné práce pre stavbu rekonštrukcia ZŠON a pre stavbu „Športpark v zóne Tehelné pole“, pri ktorých GIB uzatvoril 15.12.2008 zmluvy o dielo so spoločnosťou ES s.r.o. s cenou 39 105,76 EUR a s cenou 26 049,96 EUR; ďalej pri obstarávaní zhotovenia projektovej dokumentácie „Koordínacia investičných akcií v zóne Tehelné pole“, ktorého výsledkom bolo uzatvorenie zmluvy o dielo so spoločnosťou AX s.r.o. s cenou 33 180,64 EUR, pri troch zákazkách na geodetické zameranie areálu a širšieho okolia ZŠON a jednej zákazke na hodnotenie drevinovej vegetácie.

Aj pri obstarávaní podprahovej zákazky na zhotovenie projektovej dokumentácie pre vydanie povolenia na odstránenie stavieb cyklistického štadióna bolo zistené nesplnenie podmienok na preukázanie technickej alebo odbornej spôsobilosti. GIB s týmto uchádzačom uzatvoril zmluvu o dielo s cenou 422 734,26 EUR.

Kontrolou obstarávania ďalších šiestich zákaziek s nízkou hodnotou neboli zistené nedostatky.

2.2 Stavebné práce

GIB obstarával realizáciu stavebných prác na stavbu „Rekonštrukcia ZŠON“ nadlimitnou zákazkou postupom užšia súťaž. V oznámení o vyhlásení verejného obstarávania nadlimitnej zákazky bola predpokladaná hodnota zákazky uvedená v sume 59 749 054,50 EUR bez DPH a zábezpeka vo výške 300 tis. EUR. Výsledkom verejného obstarávania bolo uzatvorenie zmluvy o dielo z 21.04.2009 na celkovú cenu diela 74 822 188,-- EUR s DPH.

Bolo zistené, že GIB pri zadávaní tejto zákazky postupoval v rozpore s ustanovením § 9 ods. 2 zákona o verejnom obstarávaní, ktoré stanovuje povinnosť uplatňovať základné princípy verejného obstarávania, a to najmä v rozpore s princípom nediskriminácie uchádzačov. V oznámení o vyhlásení verejného obstarávania určil také podmienky účasti, týkajúce sa preukázania technickej alebo odbornej spôsobilosti, ktoré

d'alších potencionálnych záujemcov odradili od prihlásenia sa do verejného obstarávania. GIB okrem iného požadoval, aby záujemca vlastnil výrobné prostriedky zabezpečujúce výrobu minimálne 3 000 ton ocelevej konštrukcie za rok, alebo doložil zmluvu o budúcej zmluve na výrobu 2 000 ton ocelevej konštrukcie v období 6/2009 – 12/2009. GIB touto podmienkou diskriminoval záujemcov, ktorí takéto výrobné prostriedky nevlastnili, ale súčasne záujemcov svojou požiadavkou prinútil, aby uzatvorili zmluvu o budúcej zmluve so subdodávateľom na výrobu 2 000 ton ocelevej konštrukcie v období 6/2009 – 12/2009, ak majú záujem prihlásiť sa do predmetnej užšej súťaže.

GIB porušil ustanovenie § 9 ods. 2 zákona o verejnom obstarávaní aj pri určovaní podmienok na preukázanie ekonomického a finančného postavenia, keď požadoval predložiť potvrdenie o poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone povolania, alebo o poistení zodpovednosti za škodu podnikateľa v určenom rozsahu. Z ustanovenia § 27 ods. 1 písm. b) zákona o verejnom obstarávaní vyplýva, že požiadavka na preukázanie finančného alebo ekonomického postavenia záujemcu alebo uchádzača potvrdením o poistení zodpovednosti za škodu podnikateľa je oprávnená len vtedy, ak sa takéto poistenie vyžaduje podľa platných právnych predpisov.

Poistenie sa v SR vykonáva podľa zákona č. 8/2008 Z. z. o poisťovníctve v znení neskorších predpisov ako zmluvné poistenie, a to dobrovoľné a podľa osobitných právnych predpisov ako zmluvné povinné poistenie² alebo zákonné poistenie. V posudzovanom prípade nevyplývala povinnosť uzatvoriť zmluvu o poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone povolania alebo o poistení zodpovednosti za škodu podnikateľa. GIB uvedenou podmienkou účasti diskriminoval záujemcov, ktorí nemali uzatvorenú takúto poistnú zmluvu. Odradil od prihlásenia sa do súťaže potencionálnych záujemcov, ktorí poistenie zodpovednosti za škodu uzatvorené nemali a ani nemali v úmysle takéto poistenie uzatvoriť. GIB súčasne touto požiadavkou prinútil záujemcov, aby si takéto poistenie uzatvorili, ak mali záujem prihlásiť sa do užšej súťaže.

Podľa § 32 ods. 6 zákona o verejnom obstarávaní rozsah požiadaviek, ktoré verejný obstarávateľ určí na preukázanie finančného a ekonomického postavenia a technickej alebo odbornej spôsobilosti, musí byť primeraný a musí súvisieť s predmetom zákazky. Kontrola preukázala, že požiadavky, ktoré stanovil verejný obstarávateľ, neboli primerané a tým GIB postupoval v rozpore s cit. ustanovením zákona o verejnom obstarávaní. Uvedené požiadavky mohol verejný obstarávateľ upraviť v rámci návrhu zmluvy.

Obstaranie stavebných prác na stavbu „Rekonštrukcia ZŠON - 2. časť Prístupové komunikácie“ GIB realizoval nadlimitnou zákazkou postupom verejná súťaž.

Jednou z podmienok účasti pre posúdenie ekonomického a finančného postavenia uchádzačov a záujemcov bola okrem iného aj kópia výkazu ziskov a strát, alebo výkazu o príjmoch a výdavkoch (fyzická osoba) za roky 2006, 2007 a 2008. Uchádzač musel splňať podmienku, aby za posledné dve účtovné obdobia, t.j. za roky 2007, 2008 jeho hospodársky výsledok v každom roku vykazoval kladné hodnoty. GIB touto podmienkou porušil princíp nediskriminácie uchádzačov alebo záujemcov, lebo samotný údaj o kladnom hospodárskom výsledku nemusí vždy zodpovedať reálnemu stavu podnikateľa, resp. výške zisku, ktorú možno ovplyvniť rôznymi zásahmi. Stanovenie tejto podmienky účasti mohlo mať zásadný vplyv na výsledok verejnej súťaže. Princíp nediskriminácie uchádzačov alebo záujemcov GIB porušil aj v prípade vyžadovania predloženia zmlúv

---

² Napr. zákon č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel a o zmene a doplnení niektorých zákonov

o budúcich zmluvách so subdodávateľmi, ktoré boli podmienkou účasti na preukázanie technickej spôsobilosti uchádzačov a záujemcov.

GIB uvedenými podmienkami porušil ustanovenie § 9 ods. 4 a ustanovenie § 32 ods. 6 zákona o verejnom obstarávaní.

Kontrolou bolo zistené, že dve zmluvy o budúcej zmluve, ktoré víťazný uchádzač, spoločnosť DV a. s., predložil na preukázanie splnenia podmienok technickej spôsobilosti, boli podľa ustanovenia § 33 ods. 5 zákona o verejnom obstarávaní neplatnými dokladmi. Na preukázanie technickej alebo odbornej spôsobilosti úspešný uchádzač neoprávnene použil aj doklad o oprávnení na vykonávanie montáží, prehliadok, údržby, opráv, rekonštrukcií určených technických zariadení elektrických vystavený na spoločnosť EAS a. s.

Pri vyhodnocovaní ponúk GIB postupoval v rozpore s ustanovením § 33 ods. 1 ako aj v rozpore s ustanovením § 33 ods. 4 písm. b) cit. zákona, keď uchádzača z týchto dôvodov z procesu verejného obstarávania nevytlúčil ale naopak, uzatvoril s ním zmluvu o dielo.

Kontrola preukázala, že v takmer rovnakom čase verejný obstarávateľ realizoval dva procesy verejného obstarávania na výkon stavebných prác, ktoré boli navzájom prepojené a išlo o práce súvisiace s prístupovými komunikáciami a inžinierskymi sieťami v blízkosti ZŠON. Rozdelením predmetu zákazky týkajúceho sa prístupových komunikácií na dve časti, pričom jednu časť obstarával verejnou súťažou a druhú rokovacím konaním bez zverejnenia, GIB porušil ustanovenie § 5 ods. 12 zákona o verejnom obstarávaní.

Už v oznámení o vyhlásení verejného obstarávania najväčšej zákazky na stavebné práce - na „Rekonštrukciu ZŠON“ GIB uviedol, že ak vznikne potreba dopĺňujúcich stavebných prác alebo služieb, resp. potreba nových stavebných prác a služieb rovnakého alebo podobného charakteru, bude postupovať rokovacím konaním bez zverejnenia podľa ustanovenia § 58 ods. 1 písm. i) zákona o verejnom obstarávaní s víťazom užšej súťaže. Odôvodnenie rokovacieho konania bez zverejnenia doplnil tým, že ide o stavebné práce, ktoré neboli zahrnuté do pôvodnej zmluvy o dielo a vyplynuli z dodatočne vypracovanej projektovej dokumentácie, ktorá preukázala okamžitú potrebu prekládky inžinierskych sietí situovaných v bezprostrednej blízkosti zimného štadióna a v jeho manipulačnom priestore stavebnej mechanizácie a sú nevyhnutné pre ďalšie plnenie pôvodnej zmluvy.

Bolo zistené, že odôvodnenie potreby dodatočných stavebných prác, uvedené v oznámení o vyhlásení verejného obstarávania, nebolo relevantné pre zdôvodnenie použitia postupu rokovacieho konania bez zverejnenia. Potrebu dodatočných stavebných prác, ktoré kontrolovaný subjekt zabezpečil postupom podľa § 58 ods. 1 písm. i) cit. zákona, bolo potrebné odôvodniť v nadväznosti na existenciu nepredvídateľných okolností. Pri odvolaní sa na nepredvídateľné okolnosti mal preukázať, že konal tak, že nebolo možné zabrániť vzniknutým dôsledkom.

Zo stručného opisu predmetu zákazky pôvodného procesu verejného obstarávania (užšou súťažou) vyplynulo, že s potrebou realizácie prístupových komunikácií, spevnených plôch a preložiek inžinierskych sietí sa už v pôvodnej prvej časti projektu rekonštrukcie ZŠON počítalo, čo vylučuje jej nepredvídateľnosť. NKÚ SR nespochybnil, že realizácia dodatočných stavebných prác bola nevyhnutná pre úspešné dokončenie a sprevádzkovanie štadióna, tak ako to GIB odôvodňoval. GIB však nepreukázal nepredvídateľnosť dodatočných stavebných prác vo vzťahu k ďalšiemu plneniu podľa pôvodnej zmluvy o dielo.

Z preverenia splnenia všetkých zákonných podmienok pre použitie postupu zadávania zákazky rokovacím konaním bez zverejnenia, ako aj skutočností preukazujúcich splnenie podmienky vyplýva, že GIB svojim konaním porušil ustanovenie § 58 ods. 1 písm. i) cit. zákona, keď nepreukázal splnenie všetkých zákonom stanovených podmienok a teda neunesol dôkazné bremeno oprávnenosti použitia vybraného postupu rokovacieho konania bez zverejnenia.

3 Zmluvné zabezpečenie projektových prác a ich vecné plnenie

Na základe výsledkov verejného obstarávania nadlimitnej zákazky na zhotovenie dokumentácie stavby „Rekonštrukcia ZŠON“ GIB uzatvoril 24.11.2008 zmluvu o dielo so spoločnosťou FR s.r.o. s cenou za dielo 2 962 557,26 EUR vrátane DPH.

Predmetom zmluvy bolo vypracovanie projektovej dokumentácie v dvoch častiach - pre stavbu „Rekonštrukcia ZŠON“ (dokumentácia pre stavebné povolenie a dokumentácia pre súťažné podklady pre výber zhotoviteľa stavby) a pre stavbu „Prístupové komunikácie“ (dokumentácia pre územné rozhodnutie, pre stavebné povolenie a dokumentácia pre súťažné podklady pre výber zhotoviteľa stavby).

K zmluve o dielo boli uzatvorené tri dodatky, ktorými boli predĺžené niektoré termíny plnenia, zvýšená cena za dielo z dôvodu doplnenia predmetu zmluvy o vykonanie autorského dohľadu projektanta v nevyhnutnom rozsahu dohodnutom s objednávateľom a zvýšením DPH z 19 % na 20 %. Zmluvná cena sa zvýšila o 269 820,50 EUR s DPH na sumu 3 230 128,76 EUR s DPH.

Kontrola plnenia predmetu zmluvy a termínov vypracovania a dodania projektovej dokumentácie na základe expedičných listov vyhotovených zhotoviteľom preukázala, že ani v jednom prípade nebolo odovzdanie a prevzatie predmetu zmluvy vykonané v súlade s príslušným bodom zmluvy o dielo, podľa ktorého termín plnenia bude splnený riadnym vypracovaním, prerokovaním, odovzdaním jednotlivých dokumentácií objednávateľovi v dohodnutej lehote a ich prevzatím a potvrdením súpisu predloženej dokumentácie objednávateľom.

4 Zmluvné zabezpečenie stavebných prác a ich vecné plnenie

4.1 Rekonštrukcia ZŠON

Zmluvu o dielo na rekonštrukciu ZŠON pozostávajúcu zo stavebných objektov SO 201 Zimný štadión a SO 202 Tréningové haly GIB uzatvoril 21.04.2009 so spoločnosťou IL s.r.o. s cenou za dielo 74 822 188,-- EUR s DPH (62 875 788,-- EUR bez DPH). Plnenie lehoty výstavby bolo dohodnuté na 95 týždňov, ukončené dielo malo byť zápisnične odovzdané a prevzaté do 28.02.2011.

Počas rekonštrukcie bola zmluva o dielo doplnená a zmenená ôsmimi dodatkami, ktoré zvýšili pôvodnú cenu o 12 050 801,11 EUR s DPH, čím dosiahla sumu 86 872 989,11 EUR s DPH a zvýšenie dosiahlo 16,1 % pôvodnej ceny. Dva dodatky k zmluve o dielo nemali vplyv na výšku ceny a vyplynuli z požiadavky na vytvorenie samostatného bankového účtu na poskytnutú dotáciu zo štátneho rozpočtu (dodatok č. 3) a z požiadavky na zmenu termínu realizácie kompletnej dodávky prekrytia ľadovej plochy (dodatok č. 8).

Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky

Všetky ďalšie dodatky vo väčšej alebo menšej miere ovplyvnili výšku zmluvnej ceny:

- dodatok č. 1 z 24.09.2009 znamenal zvýšenie ceny o 1 145 970,-- EUR; dôvodom bola finančná kompenzácia ujmy, ktorá vznikla spoločnosti HA, a. s. odstránením a trvalým znehodnotením 16 kusov SKY BOXOV a 1 ks SKY LOUNGE pri realizovaní stavebných prác;
- dodatok č. 2 z 15.12.2009 znamenal zvýšenie ceny o 830 424,-- EUR s DPH na základe požiadavky na vykonanie nepredvídateľných prác (prekládka inžinierskych sietí, sanácia pôvodných železobetónových konštrukcií) a z dôvodu revízie dokumentácie pre splnenie podmienok IIHF na rozmery hracej plochy;
- dodatok č. 4 z 29.11.2010, ktorým sa zvýšila cena za dielo o 6 013 765,90 EUR s DPH, ktorým sa doplňoval rozsah stavebných prác dopracovaním realizačnej dokumentácie stavebnej a technologickej časti stavby; požiadavka na zriadenie Siene slávy v objekte štadióna si vyžiadala zmenu dispozičného riešenia tréningovej haly v projektovej dokumentácii, v stavebnom riešení a v technologických súboroch;
- dodatok č. 5 z 29.11.2010, ktorým sa zvýšila cena za dielo o 3 065 999,30 EUR s DPH, riešil financovanie komplexného aktívneho informačného systému riadenia športových podujatí, ktorý zodpovedal medzinárodným požiadavkám;
- dodatok č. 6 z 03.03.2011 vyplynul zo zmeny základnej sadzby DPH z 19 % na 20 % od 01.01.2011, cena diela sa zvýšila o 93 009,68 EUR;
- dodatok č. 7 z 07.04.2011 vyplynul z požiadavky uskutočňovať v priestoroch ZŠON aj iné významné športové súťaže a podujatia a vytvorenia podmienok pre ich konanie prekrytím a izoláciou ľadovej plochy; bola doplnená štruktúrovaná kabeláž a rozvody nízkeho napätia a súvisiace stavebné práce.
Bolo zistené, že v bode 3 dodatku č. 7 bola uvedená nesprávna zmluvná cena za dielo v znení dodatkov č. 1 až 7, a to 71 955 038,27 EUR bez DPH; správne mala byť uvedená celková cena diela vrátane dodatkov č. 1 až 7 vyššia o 1 145 970,- EUR, t.j. suma 73 101 008,27 EUR bez DPH (celková cena bola nesprávne uvedená bez dodatku č. 1).

Prehľad zmien ceny diela vplyvom uvedených dodatkov je v prílohe č. 1.

K 31.08.2011 zhotoviteľ rekonštrukcie ZŠON – SO 201 a SO 202 fakturoval stavebné práce v sume 86 683 078,76 EUR.

V stavebnom povolení na uskutočnenie rekonštrukcie ZŠON – SO 201 a SO 202 stavebný úrad v prvej zo štrnástich stanovených podmienok určil, že stavba sa uskutoční podľa predloženej projektovej dokumentácie overenej v stavebnom konaní a každá zmena oproti schválenej projektovej dokumentácii musí byť vopred odsúhlasená stavebným úradom.

Z kolaudačného rozhodnutia, ktoré bolo vydané 08.04.2011 a nadobudlo právoplatnosť 13.04.2011 vyplynulo, že stavebný úrad pri kolaudačnom konaní odsúhlasil viaceré zmeny uskutočnené na niektorých objektoch, okrem iných išlo napríklad o zvýšenie úrovne hlavnej ľadovej plochy o 0,40 m, zmenu výšky objektu o 0,635 m a jeho rozšírenie o 1,95 m, nový vjazd do podzemných garáží a ďalšie.

Kontrola preukázala, že prvá podmienka stavebného povolenia, aby sa stavba uskutočnila podľa projektovej dokumentácie overenej v stavebnom konaní, nebola týmto dodržaná a zmeny boli uskutočnené bez predchádzajúceho odsúhlasenia stavebným úradom, čím bolo porušené ustanovenie § 54 stavebného zákona, podľa ktorého stavby a zmeny na nich sa môžu uskutočňovať iba podľa stavebného povolenia.

Predmetom kolaudačného rozhodnutia neboli prenajímateľné priestory v objektoch SO 201 a SO 202; povolenie na ich užívanie bolo vydané v samostatných kolaudačných konaniach, ktoré si zabezpečovali samotní nájomcovia.

4.2 Prístupové komunikácie

Rekonštrukcia ZŠON 2. časť Prístupové komunikácie bola realizovaná na základe dvoch zmlúv o dielo.

Prvú zmluvu o dielo, ktorej predmetom boli „Inžinierske siete a prístupové komunikácie k ZŠON“, GIB uzatvoril 16.03.2010 so spoločnosťou IL s.r.o. s cenou za dielo 3 517 232,79 EUR s DPH. K zmluve boli uzatvorené tri dodatky na základe dodatočných požiadaviek budúcich užívateľov a zisteného skutkového stavu inžinierskych sietí, nepredvídateľných navyše prác a prác nerealizovaných. Dodatkami sa cena diela znížila o 73 722,45 EUR na 3 443 510,34 EUR a termín plnenia predmetu zmluvy sa posunul z 29.10.2010 na 31.03.2011. Predmet zmluvy zhotoviteľ splnil odovzdaním a prevzatím posledného objektu 24.03.2011, čím dodržal lehotu výstavby diela dohodnutú v zmluve.

Bolo však zistené, že stavenisko stavebných objektov, na ktorých boli stavebné práce vykonávané, bolo zhotoviteľom prevzaté už 25.11.2009 a realizačné práce začali takmer 4 mesiace pred uzatvorením zmluvy o dielo. Aj autorský dohľad, ktorý bol predmetom plnenia tejto zmluvy, bol vykazovaný už od januára 2010. Realizované výkony boli fakturované až po uzatvorení zmluvy o dielo.

Druhú zmluvu o dielo na „Prístupové komunikácie“ GIB uzatvoril 03.06.2010 so spoločnosťou DV a. s. s cenou za dielo 2 311 170,45 EUR s DPH. K zmluve boli uzatvorené dva dodatky, ktorými sa cena zvýšila o 334 377,58 EUR, pričom dôvody uzatvorenia dodatkov k zmluve boli obdobné ako pri predchádzajúcej zmluve o dielo. Zmluvný termín zhotovenia diela bol dodržaný.

5 Vybrané oblasti rekonštrukcie ZŠON posudzované znalcami ÚSI pri ŽU v Žiline

Zmluvou o poskytnutí odbornej činnosti uzatvorenej NKÚ SR s ÚSI pri ŽU v Žiline bol stanovený okruh tém, ktoré sa poskytovateľ zaviazal pri výkone kontroly preveriť prostredníctvom znalcov ako príbratých osôb:

- správnosť a primeranosť stanovenia cien stavebných prác a dodávok rozpočtu rekonštrukcie ZŠON podľa jednotlivých položiek vzhľadom na oprávnené náklady a primeraný zisk zhotoviteľa a na ceny odporúčaných cenníkov stavebných prác;
- optimalizácia projekčných podkladov a navrhnutých technických riešení;
- súlad projektovej dokumentácie a výkazu výmer;
- súlad fakturovaných prác, zabudovanej reality a realizačného projektu; dodržanie zmluvných cien a aktuálnosť zmluvných cien;
- optimálnosť zvolených technológií vo vzťahu k ich cenovej úrovni a technickým a kvalitatívnym parametrom;

- príčiny a opodstatnenosť uzatvorenia dodatkov k zmluve o dielo.

Ako vyplýva z čiastkovej správy o výsledku kontroly vypracovanej znalcami ÚSI pri ŽU v Žiline v kontrolovaných oblastiach neboli zistené nedostatky.

6 Financovanie rekonštrukcie ZŠON a dodržiavanie všeobecne záväzných právnych predpisov a zmluvných podmienok pri vynakladaní verejných prostriedkov

6.1 Financovanie rekonštrukcie ZŠON

Na základe spoločného materiálu MŠVVŠ SR a MF SR schválila vláda SR uznesením č. 970 zo 17.12.2008 návrh financovania rekonštrukcie ZŠON poskytnutím dotácie zo štátneho rozpočtu SR v rokoch 2010 a 2011 vo výške 40 575 682,14 EUR. V nadväznosti na uznesenie vlády SR uzatvorili MŠVVŠ SR a hlavné mesto 01.07.2009 zmluvu o podmienkach poskytnutia finančných prostriedkov na rekonštrukciu, podmienkach rekonštrukcie a podmienkach prevádzkovania ZŠON (ďalej len „zmluva o podmienkach poskytnutia dotácie“) a 14.04.2010 dodatok č. 1 k zmluve.

K rozhodujúcim podmienkam poskytnutia dotácie patrilo, že ide o financovanie športovej infraštruktúry potrebnej na medzinárodné športové súťaže a podujatia pri splnení požiadaviek medzinárodných športových zväzov, aby kolaudačné prípadne iné rozhodnutia vyžadované k riadnemu prevádzkovaniu stavby nadobudli právoplatnosť 15.04.2011 a dotáciu nebolo možné poskytnúť na úhradu záväzkov z predchádzajúcich rokov. Sankčný mechanizmus bol dohodnutý podľa zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o rozpočtových pravidlách verejnej správy“).

Bolo zistené, že niektoré oprávnenia dohodnuté v zmluve o podmienkach poskytnutia dotácie MŠVVŠ SR, ako poskytovateľ dotácie nevyužil, napríklad nezriadil kontrolný a monitorovací výbor.

Dňa 14.04.2010 uzatvorili MŠVVŠ SR a hlavné mesto zmluvu o poskytnutí dotácie zo štátneho rozpočtu prostredníctvom rozpočtovej kapitoly MŠVVŠ SR (ďalej len „zmluva o poskytnutí dotácie“) a 15.11.2010 dodatok č. 1 k tejto zmluve. Bolo zistené, že termín uzatvorenia zmluvy o poskytnutí dotácie, ku ktorému sa MŠVVŠ SR zaviazalo v zmluve o podmienkach poskytnutia dotácie, nebol dodržaný.

Hlavné mesto sa kontrole nepreukázalo písomným dokumentom, ako zabezpečilo zapracovanie podmienok a záväzkov vyplývajúcich z uvedených zmlúv uzatvorených s MŠVVŠ SR, do zmluvy o dielo, ktorú so zhotoviteľom rekonštrukcie uzatvoril GIB. Aj v tomto smere mala platiť, podľa písomného stanoviska magistrátu, plná moc hlavného mesta pre GIB na prieskumné, prípravné a realizačné zabezpečenie stavby „Rekonštrukcia ZŠON“.

K 31.08.2011 dodávatelia fakturovali prípravné a projektové práce, stavebné práce a dodávky spojené s rekonštrukciou ZŠON v celkovej hodnote 96 929 499,39 EUR s DPH (príloha č. 2). Na úhradu bola čerpaná dotácia zo štátneho rozpočtu v plnej výške 40 575 682,14 EUR, zostatok 56 353 817,25 EUR bol čiastočne uhradený z prostriedkov hlavného mesta alebo zostal na úhradu vo forme dlhu.

Kontrola preukázala, že pokiaľ za rok 2008 dosiahlo hlavné mesto v rozpočtovom hospodárení bez finančných operácií prebytok 10,5 mil. EUR, za rok 2010 bol už zaznamenaný schodok vo výške 18,6 mil. EUR. Z dôvodu platobnej neschopnosti úhrad dodávateľom stavebných prác hlavné mesto riešilo financovanie rekonštrukcie ZŠON tým spôsobom, že dalo súhlas na reštrukturalizáciu dlhu a zaviazalo sa zahrnúť do rozpočtov budúcich rokov vzniknutý záväzok formou poskytovania účelového kapitálového transferu pre GIB. Splátky dlhu negatívne ovplyvnia rozpočtové hospodárenie hlavného mesta v najbližších rokoch.

Hlavné mesto priebežne poukazovalo GIB finančné prostriedky formou kapitálového transferu na základe dokladov preukazujúcich vykonanie prác. Prevod prostriedkov dotácie sa uskutočnil v plnej výške 40 575 682,14 EUR v období od 28.05.2010 do 29.12.2010. Bolo zistené, že v rozpore s príslušnými ustanoveniami zákona č. 502/2001 Z. z. o finančnej kontrole a vnútornom audite a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, platobné poukazy na prevod finančných prostriedkov v rokoch 2008, 2009, 2010 a k 29.09.2011 neobsahovali vykonanie predbežnej finančnej kontroly.

6.2 Dodržiavanie všeobecne záväzných právnych predpisov a zmluvných podmienok pri vynakladaní verejných prostriedkov

Vo viacerých prípadoch bolo kontrolou zistené nedodržanie hospodárnosti pri vynakladaní verejných prostriedkov a ustanovení niektorých všeobecne záväzných právnych predpisov, resp. dohodnutých zmluvných podmienok:

- GIB poskytol zhotoviteľovi projektovej dokumentácie spoločnosti FR s.r.o. dva preddavky spolu v sume 1 698 532,83 EUR bez zmluvného dohodnutia. Prvou faktúrou zhotoviteľ fakturoval čiastkovú platbu za práce vykonané na projekte už v deň uzatvorenia zmluvy; preddavky neboli vysporiadané do konca rozpočtového roka. Tento postup bol v rozpore s ustanoveniami § 19 ods. 8 a ods. 10 zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy, ako aj s ustanovením § 4 ods. 4 zákona č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Zároveň bola porušená finančná disciplína v zmysle ustanovenia § 31 ods. 1 písm. l) zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy. Uhradenie dvoch preddavkových faktúr bolo v rozpore aj so zmluvou o dielo na projektové práce, v ktorej sa zmluvné strany dohodli na fakturácii podľa skutočne vykonaného a dodaného predmetu plnenia alebo jeho ucelenej časti. Podkladom pre vystavenie faktúry mal byť súpis predloženej dokumentácie potvrdený objednávateľom.
- GIB v rozpore so zmluvou o dielo na „Rekonštrukciu ZŠON“ z 21.04.2009 nezabezpečil uzatvorenie dodatku k zmluve na zmeny v rozsahu a v cene dodávok, ktoré vyplynuli z požiadaviek Správy telovýchovných a rekreačných zariadení hlavného mesta (ďalej len „STaRZ“) ako užívateľa ZŠON. Pri stavebných prácach vykonaných v auguste 2011 sa znížila výmera mobilnej podlahy a ochrannej fólie o 36 m², zvýšila sa jednotková cena a konečná cena sa znížila o 48 091,92 EUR. Tieto zmeny neboli dodatkom k zmluve dohodnuté.
- Jednou z podmienok poskytnutia dotácie zo štátneho rozpočtu bolo jej použitie výhradne na rekonštrukciu stavby ZŠON, pričom za ZŠON sa považovala stavba hlavnej haly zimného štadióna a stavba tréningovej haly bez podzemných garáží.

Fakturované práce a dodávky, ktoré mali byť uhradené z prostriedkov dotácie, zhotoviteľ uviedol v samostatnom zisťovacom protokole, ktorý bol prílohou faktúry.

Bolo zistené, že stavebné práce na SO 202 – Tréningové haly za mesiac marec, apríl, máj 2010, ako ich fakturoval zhotoviteľ, sa podľa záznamov stavebného denníka a kontrolných dní na stavbe týkali podzemných garáží a ich úhrada z prostriedkov štátneho rozpočtu spolu v sume 1 097 297,37 EUR by nebola v súlade s podmienkami poskytnutia dotácie.

Podľa vyjadrenia GIB dotácia bola použitá v zmysle odsúhlasených položiek zástupcom poskytovateľa dotácie zo štátneho rozpočtu – MŠVVŠ SR na úhradu stavebných prác v časti E 202.1-2 Architektonické a stavebné riešenie, statika, čo predstavovalo realizáciu stropnej konštrukcie prvého podzemného podlažia, ktorá je zároveň základovou konštrukciou pod ľadovými plochami a na technológiu E 202.12.2 Rozvody technológie chladu v celkovej hodnote 1 341 298,83 EUR bez DPH. Zo strany poskytovateľa dotácie neboli vyslovené žiadne spochybnenia voči predloženým požiadavkám na dotáciu pri predkladaní zisťovacích protokolov.

Kontrolnými metódami nebolo možné jednoznačne preukázať, že išlo o budovanie garáží a kontrolná skupina neposudzovala použitie dotácie ako nedodržanie podmienok poskytnutia dotácie v zmysle zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy.

- Podmienkou konania MS 2011 v Bratislave bolo okrem iného aj dodržanie rozmerov ľadovej plochy podľa pravidiel vydaných IIHF, bežne dostupných na webovej stránke. GIB v rámci prípravy stavby predložil SZLH časť projektovej dokumentácie na vyjadrenie, či navrhnutá ľadová plocha v SO 201 spĺňa požiadavky pre usporiadanie MS 2011 a tým požiadavky IIHF. SZLH potvrdil, že nemá zásadné pripomienky a navrhované riešenie ľadovej plochy v zmysle predloženej dokumentácie je v súlade s požiadavkami na daný objekt; svoje stanovisko zopakoval na základe výzvy GIB aj po začatí rekonštrukčných prác.

V októbri 2009, päť mesiacov po zahájení stavebných prác, SZLH predložil požiadavku na zmenu rozmerov ľadovej plochy v zmysle podmienok IIHF, ktorá znamenala zásah do stavebného riešenia a do technológie rekonštrukcie. Zvýšenie nákladov stavby o 100 320,-- EUR, ktoré si zmena vyžiadala, boli zahrnuté do celkového zvýšenia ceny diela v dodatku č. 2 k zmluve o dielo.

GIB listom z 29.10.2009 upozornil SZLH na to, že dôsledkom nesprávnych stanovísk vznikli finančné náklady v sume 155 081,-- EUR, ktoré neboli zahrnuté v zmluve o dielo. Až do vykonania tejto kontroly GIB kompenzáciu týchto finančných prostriedkov nevymáhal, čím nezabezpečil zachovanie hospodárnosti pri použití verejných prostriedkov v zmysle ustanovenia § 19 ods. 6 zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy.

Až počas preverovania tohto prípadu kontrolou NKÚ SR vyzval GIB listom z 10.11.2011 SZLH na zaslanie písomného návrhu na finančné vysporiadanie naviac prác, vzniknutých zmenou rozmerov ľadovej plochy. Do ukončenia kontroly finančné vysporiadanie nebolo realizované.

- Spoločnosť HA a. s. ako nájomca ZŠON požiadala hlavné mesto o reparáciu ujemy vo výške 1 145 970,-- EUR, ktorá vznikla v priebehu rekonštrukčných prác odstránením a likvidáciou jej majetku zakomponovaného v rokoch 2005 a 2006 do hľadiska ZŠON. Išlo 16 kusov SKY BOXOV a 1 kus SKY LOUNGE. Hlavné mesto rozhodlo finančný nárok spoločnosti vysporiadať a dodatkom č. 1 bola táto suma zahrnutá do ceny v zmluve o dielo z 21.04.2009. GIB úhradu vykonal 02.10.2009.

S odvozom a likvidáciou 16 kusov SKY BOXOV a 1 kusa SKY LOUNGE sa uvažovalo už v projektovej dokumentácii. Náhradu škody spoločnosť HA a. s. odôvodnila tým, že z titulu demontáže a odstránenia bola nútená predmety finančného leasingu odkúpiť a tiež tým, že tieto predmety boli zničené. GIB mal zabezpečiť, aby spoločnosť HA a. s. ako vlastník predmetu leasingu ho na svoje náklady demontovala, odviezla a naložila s ním podľa vlastného uváženia.

Akceptovaním ujmy na majetku spoločnosti HA a. s. a náhradou škody, ktorú GIB uhradil v zmysle dodatku č. 1 k zmluve o dielo z 21.04.2009, konal nehospodárne, v rozpore s ustanovením § 19 ods. 6 zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy.

Počas výkonu kontroly GIB vyzval spoločnosť HA a. s. listom z 08.11.2011 na zaslanie písomného návrhu na finančné vysporiadanie za demontáž a likvidáciu SKY BOXOV a SKY LONGE v sume 13 654,06 EUR. Do ukončenia kontroly finančné vysporiadanie nebolo realizované.

- GIB neoprávnene uhradil sumu o 1 000,-- EUR vyššiu, ako bola hodnota prác vykonaných na objekte SO 201, časť Elektrická požiarňa signalizácia. V súpise vykonaných prác, ktorý bol súčasťou faktúry na sumu 3 820 129,84 EUR, bol nesprávne uvedený súčet ceny za dodávku a montáž kombinovaného hlásiča požiaru v sume 40 827,20 EUR; správne mala byť cena 39 827,20 EUR.

GIB za vykonané práce uhradil neoprávnene sumu o 1 000,-- EUR vyššiu, ako bola ich skutočná hodnota a ako bolo dohodnuté v zmluve o diele z 21.04.2010, čím došlo k porušeniu finančnej disciplíny v zmysle § 31 ods. 1 písm. b) zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy. Do ukončenia kontroly nebola neoprávnená úhrada finančne vysporiadaná.

- GIB uhradil za poistenie stavby sumu o 19 019,45 EUR vyššiu ako bolo dohodnuté v poisťovnej zmluve uzatvorenej medzi poisťovníkom/poisteným spoločnosťou IL s.r.o. a hlavným spolupoisťovateľom a dvoma spolupoisťovateľmi. Nezachoval tým hospodárnosť pri používaní verejných prostriedkov v zmysle ustanovenia § 19 ods. 6 zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy. Zároveň bola porušená finančná disciplína podľa ustanovenia § 31 ods. 1 písm. j) zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy. Bolo zistené, že doba poistenia stavby podľa poisťovnej zmluvy od 15.05.2009 do 31.03.2011 nebola v súlade s dobou poistenia dohodnutou v zmluve o dielo z 21.04.2009 od začatia stavebných prác (stavenisko odovzdané 30.04.2009) do vydania právoplatného kolaudačného rozhodnutia (nadobudlo právoplatnosť 13.04.2011).
- Predmetom plnenia zmluvy o dielo „Prístupové komunikácie“ bol aj objekt E 602 preložka káblového vedenia VN na Kalinčiakovej ul. Faktúrami za august a november 2010 boli fakturované zemné práce, uloženie kábla, betónovanie vozovky a chodníka. Zo súpisu vykonaných prác a zo zápisu v stavebnom denníku bolo zistené, že práce nemohli byť podľa technologicky nadväzujúcich výkonov vykonané tak, ako boli fakturované. Uhradením faktúr GIB nezabezpečil zachovanie hospodárnosti pri používaní verejných prostriedkov v zmysle ustanovenia § 19 ods. 6 zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy. Zároveň bola porušená finančná disciplína v zmysle ustanovenia § 31 ods. 1 písm. j) cit. zákona. Sumu nehospodárne vynaložených prostriedkov nebolo možné vyčíslieť.

- Bolo zistené, že viaceré objekty rekonštrukcie ZŠON bolo projektovaných a realizovaných aj na užívanie pre stavbu „Športovo - spoločenské centrum“ (ďalej len „ŠSC“), ktorej stavebníkom bola obchodná spoločnosť. V realizačnom projekte boli napríklad projektované aj prípojky pre hotel a ďalší kanál (približne 55 m) bol určený pre spoločné odkanalizovanie; podobne prístupové a obslužné komunikácie boli projektované a rozpočtované v realizačnom projekte ZŠON, no reálne boli a sú využívané aj pre stavbu ŠSC.

Fakturáciu za realizáciu týchto stavebných objektov v plnom rozsahu uhradil GIB, pričom nezohľadnil skutočnosť, že tieto stavebné objekty boli predmetom užívania aj stavby ŠSC. Financovanie týchto stavebných objektov malo byť zabezpečené zo združených finančných prostriedkov, resp. pomerná časť mala byť prefakturovaná na stavbu ŠSC.

V dohode o spolupráci zo 04.01.2010, uzatvorenej medzi TP a. s., hlavným mestom a GIB, bola zakotvená možnosť uzatvorenia „Dohody o združení finančných nákladov medzi zmluvnými stranami“ pre združenie prostriedkov alebo iný spôsob kompenzácie nákladov pri vzniku potreby realizácie objektov využívaných pre obidve stavby (ZŠON a ŠSC). Dohoda o združení však do ukončenia kontroly nebola uzatvorená ani finančne realizovaná.

Tým, že náklady na uvedené objekty boli uhradené len z prostriedkov hlavného mesta, nebola zachovaná hospodárnosť pri používaní verejných prostriedkov v zmysle ustanovenia § 19 ods. 6 zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy. Zároveň bola porušená finančná disciplína v zmysle ustanovenia § 31 ods. 1 písm. j) cit. zákona. Sumu nevhodne vynaložených prostriedkov nebolo možné vyčíslieť.

- GIB za práce vykonané na SO 603 neoprávnene uhradil sumu o 6 114,68 EUR s DPH vyššiu ako bola ich skutočná hodnota, čím porušil finančnú disciplínu v zmysle § 31 ods. 1 písm. b) zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy Rozdiel bol zistený vo fakturovanej dĺžke kábla a dĺžke jeho uloženia podľa výkazu výmer v porovnaní s hodnotou v ostatnej projektovej dokumentácii.

V priebehu výkonu kontroly zhotoviteľ DV a.s. fakturoval vrátenie finančných prostriedkov GIB v sume 6 118,11 EUR, k finančnému vyrovnaniu do ukončenia kontroly nedošlo.

Kontrola zistila vo viacerých prípadoch aj nedodržanie ustanovení zákona č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o účtovníctve“).

V rozpore s ustanovením § 8 ods. 1 zákona o účtovníctve a § 2 postupov účtovania boli na účte 042 nesprávnym spôsobom účtované stavebné práce na vlastnom objekte štadióna, tréningových halách a podzemných garážach. V ďalšom prípade cit. ustanovenie zákona o účtovníctve nebolo dodržané tým, že GIB uhradil a zaúčtoval faktúry, ktorých súčasťou boli nesprávne a neúplné súpisy vykonaných prác potvrdené dodávateľom aj objednávateľom stavby.

Nedôsledné vykonávanie predbežnej finančnej kontroly bolo zistené v etape uzatvárania zmlúv uvádzaním nesprávnych údajov v dodatkoch k zmluvám, ale aj pri úhrade záväzkov, kde bolo zistené duplicitné uhrádzanie položiek zo súpisu vykonaných prác. Nebolo tým zabezpečené splnenie cieľa predbežnej finančnej kontroly v zmysle ustanovenia § 4 zákona č. 502/2001 Z. z. o finančnej kontrole a vnútornom audite a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

7 Nakladanie s majetkom

Kontrolou bolo zistené, že hlavné mesto nepostupovalo v niektorých prípadoch v súlade s ustanoveniami zákona č. 138/1991 Zb. o majetku obcí v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o majetku obcí“) a zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov, ktoré ukladajú obci hospodáriť s majetkom v prospech rozvoja obce, majetok zveľaďovať a zhodnocovať a využívať všetky právne prostriedky na jeho ochranu vrátane uplatňovania svojich práv. Tieto princípy hospodárenia a nakladania s majetkom obsahuje aj všeobecne záväzné nariadenie hlavného mesta č. 2/1993 o zásadách hospodárenia s majetkom hlavného mesta v znení neskorších zmien a doplnkov. Nedodržanie príslušných ustanovení cit. zákonov sa týkali predovšetkým majetkovej účasti a vzťahov súvisiacich s obchodnou spoločnosťou TP a. s. a zámeny nehnuteľností, ktorú hlavné mesto uskutočnilo so spoločnosťou SRB s.r.o.

Založenie obchodnej spoločnosti TP a. s. hlavným mestom a spoločnosťou TPS s.r.o. malo byť predpokladom úspešného zrealizovania jednotlivých etáp prípravy a postupnej realizácie zámeru vybudovať ŠSSC Tehelné pole I.

Kontrolou bolo zistené, že ochrana majetkových práv hlavného mesta, ktoré malo v obchodnej spoločnosti TP a. s. majetkovú účasť 40 %, nebola od 22.09.2010 dostatočne zabezpečená. Hlavné mesto nevyužilo svoje práva akcionára v zmysle zakladateľskej zmluvy navrhnuť do riadiacich a kontrolných orgánov svojich zástupcov. Od uvedeného termínu hlavné mesto zastupoval v riadiacich a kontrolných orgánoch len jeden člen v dozornej rade, ktorý nebol zamestnancom ani členom volených orgánov hlavného mesta. Nebol s ním uzavretý žiadny zmluvný vzťah, ktorý by upravoval povinnosti voči akcionárovi, ktorého v dozornej rade zastupoval. Hlavné mesto tým konalo v rozpore s príslušným ustanovením zákona o majetku obcí.

Hlavné mesto nezabezpečilo zveľaďovanie a zhodnocovanie majetku v zmysle ustanovenia § 8 ods. 3 zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov pri prenájme pozemkov o celkovej výmere 7194,7 m² a na nich stojacich stavebných objektov spoločnosti TP a. s. na dobu 50 rokov, za cenu 33,19 EUR ročne, za celý predmet nájmu. Podľa platného interného cenníka hlavné mesto prenajímalo v uvedenom období pozemky v danej lokalite za cenu min. 4 EUR/m² na rok. Pri výmere 7194,7 m² by cena prenájmu pozemkov dosiahla min. 28 779,-- EUR ročne, čo je takmer 870 násobok nájmu dohodnutého v zmluve o nájme na 50 rokov. Bolo zistené, že stavba „ŠSSC Tehelné pole I“ je po nadobudnutí právoplatnosti rozhodnutia na užívanie časti stavby od apríla 2011 prevádzkovaná ako štvorhviezdičkový hotel, čo nie je v súlade s územným plánom hlavného mesta.

Hlavné mesto v rozpore s príslušným ustanovením zákona o majetku obcí nevyužilo zmluvne dohodnutú sankciu udeliť pokutu nájomcovi, ak nebude na stavbu v stanovenom termíne vydané právoplatné stavebné povolenie ani zmluvne dohodnuté právo odstúpenia od zmluvy, keď nájomca užíval predmet nájmu alebo jeho časť na iný účel, ako bolo v zmluve o nájme dohodnuté.

V súvislosti s pripravovaným prenájmom pozemkov a stavebných objektov spoločnosti TP a. s. Mestské zastupiteľstvo schválilo odňatie tohto majetku spod správy mestskej príspevkovej organizácie STaRZ. Bolo zistené, že reálne hlavné mesto odňalo zo správy STaRZ pozemky, ktorých výmera bola vyššia o 6183 m², ako schválilo Mestské zastupiteľstvo, čím konalo v rozpore so Štatútom hlavného mesta.

Ustanovenia zákona o účtovníctve porušilo hlavné mesto nesprávnym ocenením dvoch pozemkov cenou vyššou spolu o 24 372,70 EUR, ktoré nezohľadňovalo rozdelenie pozemkov na menšie parcely.

Hlavné mesto uzatvorilo 10.12.2007 so spoločnosťou SRB s.r.o. so sídlom v Bratislave zámennú zmluvu, ktorej predmetom boli nehnuteľnosti – pozemky v k. ú. Staré Mesto vo vlastníctve hlavného mesta a pozemky a stavby v k. ú. Nové Mesto vo vlastníctve spoločnosti SRB s.r.o. (areál bývalého cyklistického štadióna).

Na základe zámennej zmluvy sa hlavné mesto stalo vlastníkom stavieb a pozemkov areálu cyklistického štadióna v k. ú. Nové Mesto spolu vo výmere 16 785 m² a ako protihodnotu poskytlo pozemky v k. ú. Staré Mesto (Drotárska cesta) o celkovej výmere 17 695 m². Podľa zámennej zmluvy boli pozemky v k. ú. Staré Mesto ocenené znaleckým posudkom na 455,68 EUR/m², pozemky v k. ú. Nové Mesto na 447,61 EUR/m²; pri týchto pozemkoch sa záměna zrealizovala za cenu 440,15 EUR/m².

Znaleckými posudkami boli pozemky v k. ú. Staré Mesto na Drotárskej ceste a v k. ú. Nové Mesto v lokalite Tehelné pole – areál cyklistického štadióna ocenené v roku 2007 takmer rovnakou cenou, s rozdielom len 1,8 %. Podľa informácií z oblasti trhu s realitami lokalita v k. ú. Staré Mesto Drotárska cesta patrí k najlukratívnejším v Bratislave a ceny pozemkov v k. ú. Nové Mesto sú trvale minimálne o 20 % nižšie, ako na Drotárskej ceste. Trhová cena stavebného pozemku v lokalite Staré Mesto bola v 3. štvrtroku 2007 viac ako 680 EUR/m², v lokalite Nové Mesto takmer 400 EUR/m² (zdroj: NARKS/CMN.SK). Informácie o trhových cenách pozemkov v dotknutých lokalitách mali byť hlavnému mestu známe pri príprave a uskutočňovaní záměny nehnuteľností v roku 2007.

Hlavné mesto tým, že si nevyžiadalo pri záměne nehnuteľností ďalší znalecký posudok na pozemky, ktoré vlastnilo v k. ú. Staré Mesto, nekonalo v súlade s § 4 zásad hospodárenia s majetkom hlavného mesta a s ustanovením § 7 ods. 2 zákona o majetku obcí.

Bolo zistené, že hlavné mesto nezabezpečilo evidenciu a správne vykonanie inventarizácie nadobudnutých stavebných objektov cyklistického štadióna. Stavebné objekty nevedlo jednotlivo v účtovnej evidencii, čím nedodržalo príslušné ustanovenie zákona o majetku obcí. Ustanovenia zákona o účtovníctve nedodržalo tým, že inventúrny súpis účtu 021 – budovy a stavby k 31.12.2010 nezodpovedal po vykonaní demolácie stavebných objektov skutočnosti.

Hlavné mesto konalo v rozpore s ustanovením § 19 zákona č. 162/1995 Z. z. o katastri nehnuteľností a o zápise vlastníckych a iných práv k nehnuteľnostiam v znení neskorších predpisov, keď nepodalo návrh na zmenu práva k nehnuteľnostiam, ktoré boli zlikvidované v roku 2010 a ešte v auguste 2011 bolo podľa listu vlastníctva ich vlastníkom.

8 Kontrolná činnosť

Kontrolou bolo zistené, že stavebné denníky na stavebných objektoch SO 201 a SO 202 v niektorých prípadoch neobsahovali zápisy údajov o odstránení stavebných vád a nedorobkov podľa podmienok kolaudačného rozhodnutia, ako to stanovuje § 28 ods. 2 písm. g) príslušnej vyhlášky Ministerstva životného prostredia SR. Neobsahovali ani zápisy údajov a informácií o odstránení vád a nedorobkov, resp. zmien, ktoré v stavebnom denníku uviedli oprávnené osoby. Stavebný denník na stavbe „Prístupové komunikácie“ neobsahoval dostatočné záznamy o začatí a priebehu realizácie prác na jednom z objektov,

neboli v ňom zaznamenávané všetky práce. Vo vedení stavebného denníka na tejto stavbe boli zistené aj ďalšie nedostatky, ktorými nebolo dodržané ustanovenie § 28 ods. 2 písm. a) cit. vyhlášky a príslušné ustanovenia dodacích podmienok na stavbu podľa zmluvy o dielo z 03.06.2010, čo bolo v rozpore s ustanovením § 46d ods. 1 stavebného zákona.

Z nedostatkov zistených kontrolou stavebných denníkov vyplýva, že stavebný dozor si nie vždy dostatočne plnil svoju povinnosť stanovenú v zmysle § 46d ods. 2 a § 46b stavebného zákona.

Výdavky za autorský dohľad na 1. časť stavby „Rekonštrukcia ZŠON“ boli fakturované v celkovej sume 269 820,-- EUR a doložené výkazom odpracovaných hodín potvrdeným stavebným dozorom.

Autorský dohľad podľa zmluvy o diele na „Prístupové komunikácie“ nebol za mesiace február a marec 2011 vykazovaný ani fakturovaný napriek tomu, že boli realizované stavebné práce v hodnote 546 665,86 EUR bez DPH.

Zhrnutie

Po rozhodnutí IIHF v máji 2006 o usporiadaní MS 2011 na Slovensku bolo potrebné v lehote takmer piatich rokov zabezpečiť prípravu prvého svetového šampionátu v ľadovom hokeji v SR. Podmienky pre MS 2011 sa podarilo zrealizovať v stanovenom termíne, avšak pri zabezpečení rekonštrukcie ZŠON bolo zistených viacero problémov a nedostatkov, ktoré mali vplyv na plynulosť prípravy a zachovanie hospodárnosti pri vynakladaní verejných prostriedkov.

Rozhodovanie o lokalite, v ktorej mala byť postavená nová multifunkčná hala a ktorého účastníkmi boli hlavné mesto, SZLH a MŠVVŠ SR, trvalo 26 mesiacov. Pôvodný zámer na umiestnenie novej multifunkčnej haly nebol dostatočne pripravený a až do polovice roka 2008 sa hľadali rôzne alternatívne riešenia.

Mestské zastupiteľstvo prijalo rozhodnutie rekonštruovať ZŠON v júli 2008. Zabezpečením stavby „Rekonštrukcia ZŠON“ z hľadiska prieskumných, prípravných a realizačných prác hlavné mesto splnomocnilo mestskú príspevkovú organizáciu GIB.

Zodpovednosť za vytvorenie podmienok pre usporiadanie MS 2011 nebola medzi hlavným mestom a SZLH jasne určená. Zdlhavý proces výberu lokality spôsobil, že na prípravu a realizáciu investície za takmer 100 mil. EUR zostalo iba 33 mesiacov. Minimalizácia času na zabezpečenie kvalitnej prípravy a realizácie tejto investície mala v niektorých prípadoch negatívny dopad na hospodárnosť vynakladania verejných prostriedkov.

Na základe zadania GIB vypracovala projekčná organizácia FR s.r.o. v 4 alternatívach zámer obnovy ZŠON, ktorého účelom bola analýza možností rekonštrukcie a dostavby ZŠON a posúdenie dopadu na existujúcu infraštruktúru a rozvoj okolitého územia. V septembri 2008 Mestské zastupiteľstvo schválilo zámer hlavného mesta rekonštruovať ZŠON pre potreby konania MS 2011. Bolo rozhodnuté, že sa bude pokračovať v príprave a realizácii alternatívy 2, ktorá predstavovala finančné náklady v cenách roku 2008 vo výške 40 575,7 tis. EUR bez DPH. V skutočnosti bola realizácia rekonštrukcie ZŠON rozšírená o vybrané položky alternatívy 3 a 4 a o ďalšie položky, ktoré neboli v žiadnej alternatíve. V zmluve o dielo na rekonštrukciu ZŠON bola stanovená cena 74 822,2 tis. EUR s DPH (62 875,8 tis. EUR bez DPH).

V zmysle uznesenia vlády SR č. 970/2008 bola na rekonštrukciu ZŠON poskytnutá zo štátneho rozpočtu dotácia viac ako 40 mil. EUR. Investícia týmto spĺňala kritériá verejnej práce podľa zákona o verejných prácach, nebol však vypracovaný stavebný zámer a nebola vykonaná ani štátna expertíza. Podľa stanoviska MDVRR SR technická príprava zmeny dokončenej stavby – rekonštrukcia objektu ZŠON, ktorú zabezpečovalo hlavné mesto z vlastných prostriedkov, naznačuje, že uvedená stavba nie je verejnou prácou a zákon o verejných prácach nebol porušený.

K 31.08.2011 boli za rekonštrukciu ZŠON fakturované práce v celkovej sume 96 929 499,39 EUR, z toho boli uhradené práce v sume 71 198 737,44 EUR. Cena rekonštrukcie samotnej haly štadióna bola ôsmimi dodatkami zvýšená zo 74 822 188,-- EUR na 86 872 989,11 EUR, finančné prostriedky poskytnuté zo ŠR v sume 40 575 682,14 EUR boli použité na vlastný objekt. Po reštrukturalizácii predstavuje dlh voči finančnej inštitúcii 18 091 089,07 EUR.

Z porovnania vybranej – druhej alternatívy zámeru obnovy ZŠON s celkovým rozsahom plnenia stavebných a projektových prác vyplýva, že celková cena diela dohodnutá v základných zmluvách o dielo (bez dodatkov) bola o 65 % vyššia ako bola stanovená v súhrnnom orientačnom prepočte vybranej alternatívy v cenovej úrovni roku 2009 a po započítaní dodatkov bola vyššia o 90,6 %.

Kontrolou bolo zistené pri príprave a realizácii rekonštrukcie ZŠON nedodržanie viacerých všeobecne záväzných právnych predpisov.

V etape výberu zmluvných dodávateľov bol vo viacerých prípadoch porušený zákon o verejnom obstarávaní. GIB nepreukázal splnenie zákonných podmienok pre použitie rokovacieho konania bez zverejnenia pri obstarávaní nadlimitnej zákazky na zhotovenie projektovej dokumentácie stavby „Rekonštrukcia ZŠON“ a nadlimitnej zákazky na stavebné práce „Inžinierske siete a prístupové komunikácie k ZŠON“. Porušenie zákona o verejnom obstarávaní bolo zistené aj pri výbere zhotoviteľa stavebných prác na objekt štadióna a tréningové plochy užšou súťažou a pri ôsmich zákazkách s nízkou hodnotou obstarávaných v rámci prípravných, prieskumných, geodetických prác a štúdií. V šiestich prípadoch obstarávania zákaziek s nízkou hodnotou neboli zistené nedostatky.

Zákon o rozpočtových pravidlách verejnej správy bol porušený poskytnutím dvoch preddavkov spolu v sume 1 698 532,83 EUR bez zmluvného dohodnutia, ktoré neboli vysporiadané do konca rozpočtového roka.

Vo viacerých prípadoch nebola zachovaná hospodárnosť pri vynakladaní verejných prostriedkov v zmysle § 19 ods. 6 zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy, čím zároveň bola porušená finančná disciplína.

V dodatku č. 2 k zmluve o dielo na hlavný objekt boli zahrnuté náklady v sume 100 320,-- EUR, ktoré súviseli s revíziou projektovej dokumentácie vyvolanou zmenou rozmerov ľadovej plochy. Zvýšenie nákladov stavby do obdobia uskutočnenia kontroly GIB nevymáhal, čím nezabezpečil zachovanie hospodárnosti pri používaní verejných prostriedkov v zmysle ustanovenia § 19 ods. 6 zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy; súčasne došlo k porušeniu finančnej disciplíny v zmysle ustanovenia § 31 ods. 1 písm. j) cit. zákona. V priebehu kontroly GIB vyzval SZLH na zaslanie písomného návrhu na finančné vysporiadanie, avšak do ukončenia kontroly problém nebol doriešený.

Uzatvorením dodatku č. 1 k zmluve o dielo, ktorým GIB uznal škodu spôsobenú zničením SKY BOXY a SKY LOUNGE a ich vlastníkovi uhradil sumu 1 145 970,-- EUR, konal nehospodárne, v rozpore s ustanovením § 19 ods. 6 zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy. V priebehu kontroly GIB vyzval spoločnosť HA a.s. na zaslanie písomného návrhu na čiastočné finančné vysporiadanie, do ukončenia kontroly však k tomu nedošlo.

Za poistenie stavby GIB uhradil sumu o 19 019,45 EUR vyššiu ako mal zhotoviteľ dohodnuté vo svojej poisťovnej zmluve, čím nezachoval hospodárnosť pri používaní verejných prostriedkov. Doba poistenia stavby dohodnutá v poisťovnej zmluve nebola v súlade s dobou poistenia dohodnutou v zmluve o dielo.

GIB za práce vykonané na SO 603 neoprávnene uhradil sumu o 6 114,68 EUR s DPH vyššiu, ako bola ich skutočná hodnota, čím porušil finančnú disciplínu v zmysle § 31 ods. 1 písm. b) zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy. V priebehu výkonu kontroly zhotoviteľ DV a. s. fakturoval vrátenie finančných prostriedkov GIB v sume 6 118,11 EUR, k finančnému vyrovnaní do ukončenia kontroly však nedošlo.

V rámci troch dodávateľských faktúr boli fakturované aj práce v celkovej sume 1 097 297,37 EUR, ktoré boli uhradené z dotácie zo ŠR. Z predložených dokladov vyplývalo, že práce sa týkali podzemných garáží, čo by nebolo v súlade s podmienkami zmluvy uzatvorenej s MŠVVŠ SR. Podľa vyjadrenia GIB práce predstavovali realizáciu stropnej konštrukcie prvého podzemného podlažia, ktorá je zároveň základovou konštrukciou pod ľadovými plochami. Kontrolnými metódami nebolo možné jednoznačne preukázať, že išlo o budovanie garáží, čím prípad nebol hodnotený ako nedodržanie podmienok poskytnutia dotácie.

Kontrolou boli zistené ďalšie prípady nehospodárneho konania, kde jednoznačné finančné vyčíslenie nebolo možné.

Išlo o vybudovanie prístupových a obslužných komunikácií a súvisiacich objektov, ktoré boli plne hradené z prostriedkov hlavného mesta, pričom tieto objekty boli predmetom užívania aj vedľajšej stavby športovo-spoločenského centra. V dohode o spolupráci uzatvorenej medzi spoločnosťou TP a. s., hlavným mestom a GIB bola zakotvená možnosť uzatvorenia dohody o združení finančných nákladov medzi zmluvnými stranami s cieľom zdruzenia prostriedkov alebo iného spôsobu kompenzácie nákladov, ak vznikla potreba realizácie objektov využívaných pre obidve stavby ZŠON a športovo-spoločenského centra. Dohoda o združení však do ukončenia kontroly nebola uzatvorená a ani finančne realizovaná.

Finančné vyčíslenie nehospodárneho konania nebolo možné ani pri nakladaní s majetkom bývalého cyklistického štadióna, kde mal byť vybudovaný športpark a podzemné parkovacie miesta. Po demolácii takmer všetkých stavebných objektov, v súvislosti s ktorou bolo vynaložených viac ako 403 tis. EUR, nebol definovaný spôsob ďalšieho využitia tejto lokality.

Hospodárnosť pri vynakladaní verejných prostriedkov nebola zachovaná v prípade uhradenia fakturovaných prác na objekte E 602 - preložka káblového vedenia VN. Práce technologicky nemohli byť vykonané tak, ako boli fakturované. Sumu nehospodárne vynaložených prostriedkov tiež nebolo možné vyčísliť.

Zákon o účtovníctve nebol dodržaný pri účtovaní stavebných prác na účte 042, nesprávnym ocenením pozemkov a úhradou a zaúčtovaním faktúr, ktorých súčasťou boli nesprávne a neúplné súpisy vykonaných prác, nepresným vyhotovením inventúrnych súpisov za stavebné objekty cyklistického štadióna. Predbežná finančná kontrola nebola vykonávaná dôsledne a nezabezpečila splnenie cieľa v zmysle zákona o finančnej kontrole.

Nedodržanie ustanovení zákona o majetku obcí bolo zistené pri zámene nehnuteľností so spoločnosťou SRB s.r.o. na základe zámennej zmluvy uzatvorenej 10.12.2007, pri ochrane majetkových práv hlavného mesta v spoločnosti TP a. s., v ktorej má 40 % majetkovú účasť.

V rozpore s príslušným ustanovením zákona o obecnom zriadení hlavné mesto konalo pri prenájme pozemkov a objektov spoločnosti TP a. s. na výstavbu a prevádzku športovo – spoločenského centra na dobu 50 rokov za cenu 33,19 EUR ročne za celý predmet nájmu. Stavba športovo – spoločenského centra je od apríla 2011 prevádzkovaná ako štvorhviezdičkový hotel a v tom období bežne hlavné mesto prenajímalo pozemky v danej lokalite za cenu min. 4 EUR/m² na rok.

Pre riešenie systémových problémov vyplývajúcich z nedostatkov zistených kontrolou NKÚ SR odporúča:

1. vedúcim ústredných orgánov štátnej správy, v pôsobnosti ktorých sa budú v budúcnosti organizovať medzinárodné podujatia svetového významu s účasťou finančných prostriedkov štátneho rozpočtu SR, aby zabezpečili pred prijatím záväzku spracovanie jednoznačných návrhov na ich usporiadanie a primeraný čas na prípravu a realizáciu investičných akcií potrebných na ich uskutočnenie;
2. ministromi dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR pripraviť návrh novelizácie zákona č. 254/1998 Z. z. o verejných prácach v znení neskorších predpisov, aby štátnej expertíze podliehali všetky stavby financované zo štátneho rozpočtu SR v sume vyššej ako 6 mil. EUR bez akýchkoľvek výnimiek;
3. primátorovi hlavného mesta SR Bratislava:
  - prijať opatrenia, ktorými sa zabezpečí hospodárnejšie a efektívnejšie nakladanie s majetkom mesta;
  - zabezpečiť prostredníctvom príspevkovej organizácie GIB od príslušných organizácií vymożenie všetkých nevhodných výdavkov použitých na stavbu „Rekonštrukcia Zimného štadióna Ondreja Nepelu v Bratislave“, na ktorých sa GIB priamo nepodieľal.

Protokoly o výsledku kontroly boli prerokované so štatutárnymi orgánmi kontrolovaných subjektov. Každému kontrolovanému subjektu bolo uložené prijať konkrétne a termínované opatrenia na odstránenie kontrolou zistených nedostatkov a v stanovenom termíne ich predložiť NKÚ SR.

Prehľad zmien ceny diela vplyvom uzatvorenia dodatkov č. 1 – 8 k zmluve o dielo na stavbu „Rekonštrukcia Zimného štadióna Ondreja Nepelu“:

	Cena diela /EUR/				
	bez DPH	mimo DPH	DPH 19 %	DPH 20 %	spolu s DPH
Zmluva o dielo č. 1/2009 z 21.04.2009	62 875 788,00		11 946 400,00		74 822 188,00
dodatok č. 1	0,00	1 145 970,00	0,00		1 145 970,00
dodatok č. 2	697 835,29		132 588,71		830 424,00
dodatok č. 3	0,00		0,00		0,00
dodatok č. 4	5 053 584,79		960 181,11		6 013 765,90
dodatok č. 5	2 576 470,00		489 529,30		3 065 999,30
dodatok č. 6	0,00			93 009,68	93 009,68
dodatok č. 7	751 360,19			150 272,04	901 632,23
dodatok č. 8	0,00				0,00
Celkom	71 955 038,27	1 145 970,00	13 528 699,12	243 281,72	86 872 989,11
Nárast ceny	9 079 250,27	1 145 970,00	1 582 299,12	243 281,72	12 050 801,11
Celkové zvýšenie	10 225 220,27		1 825 580,84		12 050 801,11

Zmluvne dohodnuté, fakturované a uhradené práce na celej rekonštrukcii Zimného štadióna Ondreja Nepelu k 31.08.2011:

	Cena diela s DPH /EUR/				
	dohodnutá v zmluve o diele	vrátane dodatkov k zmluve o dielo	fakturovan á	uhradená	zdroj
Zámer obnovy	39 453,36	39 453,36	39 453,36	39 453,36	hlavné mesto
Projektová dokumentácia, z toho:	2 962 557,2 6	3 232 377,2 6	3 232 377,2 6	2 962 557,26 ^{a)}	hlavné mesto
- vlastný objekt					
- prístupové komunikácie	2 693 952,0 7	2 963 772,0 7	2 963 772,0 7	2 693 952,07 268 605,19	
1.časť Zimný štadión a tréningové haly IL s.r.o. (vlastný objekt)	74 822 188, 00	86 872 989, 11	86 683 078, 76	65 165 060,5 6 ^{b)}	ŠR: 40 575 682,14 hlavné mesto: 24 589 378,42
Ostatné práce súvisiace s vlastným objektom	-	-	311 751,53	307 579,98 ^{c)}	hlavné mesto
2.časť Prístupové komunikácie DV a.s.	2 311 170,4 5	2 645 548,0 3	2 617 264,4 3	1 617 568,95 ^{d)}	hlavné mesto
Inžinierske siete a prístupové komunikácie IL s.r.o.	3 517 232,79	3 443 510,3 4	3 422 252,0 2	567 829,75 ^{e)}	hlavné mesto
Ostatné práce súvisiace s prístupovými komunikáciami	-	-	219 712,67	135 078,22 ^{f)}	hlavné mesto
Demolácia cyklistického štadióna	-	-	377 559,39	377 559,39	hlavné mesto
Športpark	26 049,97	26 049,97	26 049,97	26 049,97	hlavné mesto
Spolu, z toho:	-	-	96 929 499, 39	71 198 737,4 4	ŠR: 40 575 682,14
- vlastný objekt					hlavné mesto: 30 623 055,30
- inžinierske siete a prístupové			89 998 055, 72	68 206 045,9 7	

Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky

komunikácie			6 527 834,3 1	2 589 082,11	
-------------	--	--	------------------	--------------	--

Poznámky:

- a) neuhradený autorský dohľad v sume 269 820,-- EUR
- b) reštrukturalizácia dlhu v sume 20 674 096,27 EUR a neuhradená suma 843 921,93 EUR
- c) neuhradená suma 4 171,55 EUR
- d) reštrukturalizácia dlhu v sume 999 695,48 EUR
- e) reštrukturalizácia dlhu v sume 2 854 422,27 EUR
- f) reštrukturalizácia dlhu v sume 27 372,44 EUR a neuhradená suma 57 262,01 EUR